

Leo Trotskij

Det nya revolutionära uppsvinget och Fjärde internationalens uppgifter

Juli 1936

1. Junistrejkerna inleder en ny period i Frankrikes och Belgiens inre utveckling. De kommer utan tvekan att framkalla inte bara en ytterligare skärpning av klasskampen i dessa länder, utan också, i sinom tid, massrörelser i en stor del av Europa, inklusive Storbritannien, och kanske även utanför Europa. Således upphör den spanska revolutionen att vara isolerad.
2. Junistrejkerna har visat hur mycket vrede och kampberedskap som under åren av kris och reaktion som har samlats bland de proletära massorna i städerna och på landsbygden, bakom en yta av förrädisk lugn. De har visat att de breda massorna bland städernas småborgerskap och bönderna stöder arbetarnas kamp. Slutligen har de visat hela regimens oerhörda instabilitet, de härskande klassernas brist på självförtroende, deras vacklan mellan Leon Blum och de la Rocque¹. Dessa tre tillstånd – kampberedskapen hos *hela* proletariatet, det akuta missnöjet hos småborgerskapets lägre skikt och förvirringen i finanskapitalets läger – utgör de grundläggande förutsättningarna för *den proletära revolutionen*.
3. Massornas militanta offensiv har också den här gången tagit sig formen av *generalstrejk*. Fackliga delkrav, som är betydelsefulla i sig, var för arbetarna det nödvändiga medel med vilket man kunde mobilisera bredast möjliga massor efter en lång tid av orörlighet och förena dem mot borgarklassen och dess stat. En generalstrejk, som inleder en period av revolutionär kamp, kan inte annat än förena de fackliga delkraven med hela klassens allmänna, om än hittills oklart formulerade, uppgifter. Denna förening är generalstrejkens styrka, den borgar för enhet mellan förtruppen och klassens breda massor.
4. Under de senaste åren har vår franska sektion placerat generalstrejken i centrum för sin propaganda. Till skillnad från alla andra partier och grupper som uttalar sig i arbetarklassens namn, såg de franska bolsjevik-leninisterna i tid att situationen var förrevolutionär, förstod att riktigt värdera den symptomatiska betydelsen hos strejkutbrotten i Brest och Toulon, och förberedde – trots oupphörliga attacker från såväl opportunisterna och socialpatrioterna (SFIO, PCF/kommunistpartiet och CGT²) – genom sin agitation för en generalstrejk. I bördig jord kan även blott en handfull frön ge en riklig skörd. I en situation med social kris och stark vrede hos massorna, kan vi således se hur en liten organisation, med knappa materiella resurser men utrustad med korrekta paroller, har kunnat utöva ett otvivelaktigt inflytande på den revolutionära händelseutvecklingen. Hela den kapitalistiska, socialdemokratiska, stalinistiska och fackliga pressens rasande förföljelse mot bolsjevik-leninisterna är, tillsammans med repressionen från polisen och Leon Bloms domare, en yttre bekräftelse på denna sanning.
5. Inte en enda av de officiella arbetarorganisationerna, varken i Frankrike eller i Belgien, ville ha denna kamp. Strejkerna bröt ut mot båda partiernas fackföreningars vilja. Först när de ställdes inför fullbordat faktum ”erkände” de officiella ledarna strejken, med uppsåtet att desto lättare kunna strypa den. Än så länge har det bara varit fråga om en förhållandevis

¹ Överste Casimir (François) de la Rocque (1885-1946) grundade Croix de feu och Volontaires nationaux, högerextrema militära organisationer. Efter att de fascistiska ligorna upplösts (1936) grundade han det fascistiska Parti Social Français (PSF, Franska Sociala Partiet).

² Confédération Générale du Travail (Allmänna arbetarkonfederationen) var den största fackliga centralorganisationen i Frankrike. Splittrades 1921 då den radikalare falangen bröt sig ur och bildade CGTU (Confédération Générale du Travail Unitaire). De återförenades 1935.

”fredlig” rörelse med paroller som handlar om delkrav. Kan man ens för ett ögonblick betvivla att Andra och Tredje internationalernas partier under en period av öppen kamp om makten kommer att stå till borgarklassens fulla förfogande mot proletariatet, precis som var fallet med de ryska socialistrevolutionärerna och mensjevikerna 1917? Händelserna i Frankrike och Belgien har ännu en gång obestridligt visat på behovet av en *ny international*, den proletära revolutionens världsparti.

6. Det direkta och omedelbara resultatet av den stora strejkvågen i juni är emellertid en ovanligt snabb tillväxt för de gamla organisationerna. Historiskt är detta fullt förståeligt. Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna växte kraftigt efter februarirevolutionen 1917, som de i egenskap av socialpatrioter inte hade önskat under kriget. Den tyska socialdemokratin expanderade snabbt efter novemberrevolutionen 1918, som ägde rum mot dess vilja. Innan de opportunistiska partierna uppenbarade sin bankrutt inför hela klassen blev de för en kort tid de bredaste massornas tillflyktsort. Socialistpartiets och, i synnerhet, ”kommunistpartiets” hastiga tillväxt i Frankrike är ett säkert tecken på en revolutionär kris i detta land, och förebådar på samma gång döds krisen för partierna i Andra och Tredje internationalerna.

Inte mindre typisk är de franska fackföreningarnas aldrig tidigare skådade snabba tillväxt. Det kan tyckas som om detta ökar vikten och betydelsen hos de förenade reformistisk-stalinistiska fackliga ledningarna (Jouhaux, Racamond, etc)³, men i verkligheten undergräver inflödet av miljontals nya arbetare och anställda själva basen för den konservativa fackföreningsapparaten.

7. Stora massrörelser är det bästa sättet att pröva teorier och program. Junistrejken visar hur falska ultravänsterns sektaristiska teorier är om att fackföreningarna ”överlevt” sig själva och måste ersättas av andra organisationer, eller att det är nödvändigt att bygga nya, ”äkta” fackföreningar vid sidan om de gamla konservativa. I verkligheten upphör inte kampen för ekonomiska krav och social lagstiftning under en revolutionär epok, utan den utvidgas tvärtom till tidigare okända nivåer. De hundratusentals och miljontals arbetare som strömmat in i fackföreningarna, krossar rutinen, skakar om den konservativa apparaten och tillåter det revolutionära partiet att bygga fraktioner i fackföreningarna, att vinna inflytande och att framgångsrikt kämpa för att spela den ledande rollen i fackföreningsrörelsen. Ett revolutionärt parti som inte klarar av att genomföra ett systematiskt och framgångsrikt arbete i fackföreningarna kommer att vara ännu mer oförmöget att skapa sina egna fackföreningar. Alla sådana försök är dömda att misslyckas.

8. I motsats till vad Andra och Tredje internationalernas ledare försäkrar oss, kan dagens kapitalism redan varken ge arbete åt alla arbetare eller höja arbetarnas levnadsstandard. Genom prishöjningar, öppen eller dold inflation, skatter etc har finanskapitalet flyttat över kostnaderna för de sociala reformerna på arbetarnas och småborgernas axlar. Den verkliga innebörden hos den nuvarande ”statismen”, statlig inblandning – i såväl de ”demokratiska” som de fascistiska länderna – består av att rädda den ruttnande kapitalismen till priset av sänkt levnadsstandard och kulturell nivå hos folket. De franska och spanska folkfronternas program är, liksom den belgiska koalitionen, avsiktliga illusionsmakerier och bedrägerier, förberedelser för en ny desillusionering av de arbetande massorna.

9. Trots Leon Blums, Vanderveldes, Dimitrovs, Cachin och kompanis skamliga teorier om ”sammällsfred”, innebär småborgerlighetens fullständigt hopplösa situation under de villkor som råder under den ruttnande kapitalismen, att alla reformer till proletariatets förmån – som i sig själva är instabila och svekfulla – leder till att städernas och landsbygdens småägare

³ Julien Racamond (1885-1966) var sekreterare i CGTU 1923-35, och därefter i det återförenade CGT 1935-53. Han representerade CGTU vid föreningskongressen i Limoges 1935.

ruineras allt snabbare och att dessa grupper därigenom drivs i armarna på fascismen. Det enda sättet att få till stånd ett allvarligt, djupgående och varaktigt förbund mellan proletariatet och de småborgerliga massor, i motsats till parlamentariska överenskommelser med småborgarnas Radikala utsugare, är med hjälp av ett *revolutionärt program*, dvs proletariatets maktövertagande och en omvälvning av ägandeförhållandena i alla arbetarnas intresse. I dess egenskap av koalition med borgarklassen är ”folkfronten” en broms på revolutionen och en säkerhetsventil åt imperialismen.

10. Första steget på vägen mot en allians med småborgerskapet måste vara att bryta upp blocket med de borgerliga Radikalerna i Frankrike och Spanien, blocket med katoliker och liberaler i Belgien etc. Det är nödvändigt att förklara denna sanning, baserad på erfarenhet, för varje socialistisk och kommunistisk arbetare. Detta är huvuduppgiften för stunden. I det nuvarande skedet utgörs kampen mot reformism och stalinism framför allt av en kamp mot blocket med borgarna. För en äkta arbetarenhet, mot den oäkta enheten med utsugarna! Ut med borgarna ur folkfronten! Ner med de kapitalistiska ministrarna!

11. För närvarande kan man bara gissa hur fort den kommande revolutionära händelseutvecklingen kommer att gå. Tack vare ovanliga omständigheter (nederlaget i kriget, bondeproblemet, bolsjevikpartiet), fullbordades den ryska revolutionen – från störtandet av absolutismen till proletariatets erövring av makten – på åtta månader.

Men t.o.m under detta korta tidsintervall upplevde vi den väpnade aprildemonstrationen, julinederlaget i Petrograd och Kornilovs kontrarevolutionära kuppöversök i augusti.⁴ Den spanska revolutionen har redan pågått med upp- och nedgångar i fem år. Under den tiden har arbetarna och fattigbönderna i Spanien visat prov på så fantastiska politiska instinkter, så mycket energi, hängivenhet och mod, att makten över staten för länge sedan skulle ha varit i deras händer om ledarskapet bara det minsta hade motsvarat den politiska situationen och proletariatets militanta kvalitet. Den spanska kapitalismens verkliga räddare var och förblir inte Zamora, inte Azaña, inte Gil Robles⁵, utan de socialistiska, kommunistiska och anarkistiska organisationernas ledare.

12. Detsamma gäller för Frankrike och Belgien, Om Leon Blums parti verkligen var socialistiskt, så skulle det genom att stödja sig på generalstrejken kunnat ha störtat bourgeoisin i juni, nästan utan inbördeskrig, med ett minimum av störningar och offer. Men Blums parti är ett borgerligt parti, den ruttna Radikalismens yngre bror. Om det ”kommunistiska” partiet å sin sida hade haft någonting gemensamt med kommunism, så skulle det från strejkens första dag ha rättat till sitt kriminella misstag, brutit sitt ödesdigra block med Radikalerna, samt uppmanat arbetarna att bilda fabrikskommittéer och sovjeter för att därigenom åstadkomma ett tillstånd av dubbelmakt i landet såsom den kortaste och säkraste övergången till proletariatets diktatur. Men i verkligheten är kommunistpartiets apparat ingenting annat än ett av den franska imperialismens redskap. Nyckeln till Spaniens, Frankrikes och Belgiens öden är frågan om det *revolutionära ledarskapet*.

⁴ I april 1917 anlände Lenin till Ryssland från Schweiz och försökte omorientera bolsjevikpartiet mot att ta makten. Detta utlöste en kris i partiet, som hade följt en försönlig politik gentemot den provisoriska regeringen. Lenins uppmaning till revolution motarbetades till en början av praktiskt taget hela den bolsjevikiska ledningen. Julidagarna 1917 i Petrograd var en period av spontant uppsving och blodigt förtryck. Bolsjevikerna förklarades vara ansvariga till detta, deras ledare arresterades och deras tidningar förbjöds.

General Lavr G. Kornilov (1870-1918) var en sibirisk kosack som blev Kerenskijs överbefälhavare i juli 1917, men ledde senare en misslyckad kontrarevolutionär kupp mot den senare. Kornilov arresterades, men flydde för att leda kontrarevolutionen fram till april 1918, då han dödades.

⁵ José María Gil Robles y Quiñones (1898-1980) först var ledare för ett katolskt högerparti och sedan den spanska högerkoalitionen CEDA. Han tjänstgjorde som krigsminister i Lerroux-regeringen, som undertryckte upproret i oktober 1934. Han stödde senare även general Francos uppror mot republiken.

13. Vi kan dra samma slutsats av lärdomarna från den internationella politiken, i synnerhet från den s k ”kampen mot krig”. Socialpatrioterna och centristerna, särskilt de franska, rättfärdigar sitt kryperier för Nationernas förbund genom att hänvisa till massornas passivitet, i synnerhet massornas oförmåga att genomföra en bojkott mot Italien för dess rånöverfall på Etiopien. Pacifister av Maxtons typ använder samma argument för, att dölja sin egen uppgivenhet. I ljuset av junihändelserna står det klart att massorna inte reagerar på imperialisternas internationella provokationer helt enkelt därför att de blivit bedragna, vaggade till sömns, tillbakahållna, paralyserade och demoraliserade av sina egna organisationers ledarskap. Om de sovjetiska fackföreningarna i tid hade satt ett exempel genom att bojkotta Italien, så skulle denna rörelse oundvikligen ha spridit sig som en präriebrand till att omfatta hela Europa och hela världen, och omedelbart ha blivit ett hot mot imperialisterna i alla länder. Men den sovjetiska byråkratin förbjöd och undertryckte alla revolutionära initiativ och ersatte dem i stället med Kominterns uppgivenhet inför Herriot, Leon Blum och Nationernas förbund. Frågan om proletariats internationella politik är, liksom om den nationella politiken, en fråga om det *revolutionära ledarskapet*

14. Varje riktig massrörelse rensar luften som en storm och förintar samtidigt varje slags politisk falskhet eller tvetydighet. I ljuset av junihändelserna framstår parollen om att ”förena” de två internationerna – som redan är tillräckligt förenade i att förråda proletariats intressen – och Londonbyråns (Två-och-en-halv-internationalen) homeopatiska recept (som vacklar mellan alla möjliga politiska linjer och alltid lyckas välja den sämsta), som både ömkliga och värda allt förakt.

Junihändelserna har samtidigt avslöjat anarkismens och den s k ”revolutionära syndikalismens” fullkomliga bankrutt.⁶ Varken den ena eller den andra – för såvitt de nu alls existerar på vår jord – förutsåg händelserna eller bidrog till att förbereda dem. Propagandan för en generalstrejk, för fabrikskommittéer, för arbetarkontroll har uteslutande genomförts av en politisk organisation, med andra ord ett parti. Det kunde inte vara på annat vis. Arbetarklassens massorganisationer förblir maktlösa, obeslutsamma och vilsna om de inte inspireras och leds framåt av en fast sammanhållen förtrupp. Nödvändigheten av ett revolutionärt parti visar sig med ny kraft.

15. Således leder alla uppgifter i den revolutionära kampen ofelbart till en enda uppgift – att skapa ett nytt, verkligt revolutionärt ledarskap som kan handskas med uppgifterna och möjligheterna i vår epok. Direkt deltagande i massrörelsen, djärva klassparoller som drivs till sin spets, en självständig fana, oförsonlighet mot kompromissmakare, skoningslöshet mot förrädare – detta är Fjärde internationalens väg. Att diskutera huruvida det är dags att ”grunda” den, är både underhållande och absurt. Man ”grundar” inte en International som man gör med ett kooperativ, den skapas i kampen. Junidagarna besvarar pedanterna som diskuterar dess ”otidsenlighet”. Det finns inget utrymme för ytterligare diskussion.

16. Bourgeoisin vill hämnas. En ny social konflikt, som avsiktligt förbereds i storkapitalets generalstab, kommer utan tvekan att ta sig uttryck i form av omfattande provokationer eller en serie provokationer riktade mot arbetarna. Samtidigt är de ”upplösta” fascistiska organisationerna intensivt sysselsatta med att förbereda sig. Det är helt oundvikligt med en sammandrabbning mellan de två lägren i Frankrike, Belgien och Spanien. Ju mer folkfrontsledarna ”bilägger” klassmotsättningarna och dämpar den revolutionära kampen, desto mer explosiv och krampaktig kommer urladdningen i den omedelbara framtiden att bli, desto mer offer kommer att krävas, desto mer försvarslöst kommer proletariats att stå mot fascismen.

⁶ Innan Första världskriget organiserade sig revolutionära syndikalister i icke-klassarbetande fackföreningar som de trodde skulle kunna störta kapitalismen (i motsats till politiska partier).

17. Fjärde internationalens sektioner kan se denna fara klart och tydligt. De varnar öppet proletariatet för densamma. De lär förtruppen att organisera och förbereda sig. Samtidigt avvisar de med förakt politiken att avtvå sig ansvaret; de ser de kämpande massornas öde som sitt, hur hårda slag de än kommer att tvingas ta emot under de närmaste månaderna och åren. De deltar i all kamp för att ge den största möjliga klarhet och organisering. De propagerar outtröttligt för att skapa fabrikskommittéer och sovjetter. De förenar sig med de bästa arbetarna som förts till ledningen av rörelsen och sida vid sida med dem bygger de det nya revolutionära ledarskapet.

Genom sitt exempel och sin kritik påskyndar de bildandet av en revolutionär flygel i de gamla partierna, drar den närmare sig under kampens gång och driver den framåt längs Fjärde internationalens väg.

Att delta i den levande kampen, alltid i frontlinjen, att arbeta i fackföreningarna och bygga partiet – allt detta förekommer samtidigt och kompletterar varandra ömsesidigt. Alla kamp-paroller – arbetarkontroll, arbetarmilis, arbetarnas beväpning, en arbetar- och bonderegering och produktionsmedlens socialisering – är ouplösligt förenade med skapandet av arbetar-, bonde- och soldatsovjetter.

18. Det faktum att de franska bolsjevikleninisterna under masskampen genast befann sig i centrum för den politiska uppmärksamheten och klassfiendens hat, är ingen tillfällighet; tvärtom pekar det omisskännligt ut framtiden. Bolsjevismen, som framstår som sekteristisk för brackor av alla schatteringar, förenar i själva verket ideologisk oförsonlighet med den största känslighet i fråga om massrörelser. Den ideologiska oförsonligheten består i sig inte av något annat än att rensa de avancerade arbetarnas medvetande från rutin, tröghet och obeslutsamhet, d v s att skola förtruppen i en anda av djärv beslutsamhet, vilket förbereder den för att delta i den skoningslösa masskampen.

19. Ingen revolutionär grupp i världshistorien har hittills upplevt en så fruktansvärd press som Fjärde internationalen. Marx' och Engels' *Kommunistiska manifest* talade om "påvens och tsarens... franska radikalerna och tyska poliserna" makter som förbundet sig mot kommunismen. På den här listan saknas nu tsaren. Men den stalinistiska byråkratin är ett mycket större och mer förrädiskt hinder på vägen till världsrevolutionen än den enväldige tsaren någonsin var. Komintern döljer sin socialpatriotiska och mensjevikiska politik med Oktoberrevolutionens auktoritet och Lenins fana. GPU:s världsorganisation deltar redan, sida vid sida med polisen i de "vänskapliga" imperialistiska länderna, i ett systematiskt arbete mot Fjärde internationalen. I händelse av ett krigsutbrott kommer imperialismens och stalinismens gemensamma krafter att utsätta de revolutionära internationalisterna för oändligt mycket större förföljelse än Hohenzollerns generaler tillsammans med de socialdemokratiska slaktarna på sin tid utsatte Luxemburg, Liebknecht och deras anhängare för.

20. Fjärde internationalens sektioner låter sig inte skrämmas, vare sig av omfattningen på sina uppgifter, sina fienders vildsinta hat eller ens av sin egen numerära litenhet. Utan att ännu vara medvetna om det, står de kämpande massorna redan nu mycket närmare oss än sina officiella ledare. Under trycket av kommande händelser i arbetarrörelsen kommer ännu snabbare och långtgående omgrupperingar att äga rum. I Frankrike kommer socialistpartiet att tryckas ut ur proletariatets led. I kommunistpartiet kan vi med säkerhet förvänta oss en rad splittringar. I fackföreningarna kommer det att uppstå en kraftig vänsterrörelse, som är mottaglig för bolsjevismens paroller. Likadana processer kommer att äga rum i andra former i andra länder som också dras in i den revolutionära krisen. Den revolutionära förtruppens organisationer kommer att bryta sin isolering. Bolsjevismens paroller kommer att bli massornas paroller. Den kommande epoken kommer att bli Fjärde internationalens epok.

Juli 1936

Efterskrift

”Det är helt oundvikligt med en sammandrabbning mellan de två lägren i Frankrike, Belgien och Spanien. Ju mer folkfrontsledarna ”bilägger” klassmotsättningarna och dämpar den revolutionära kampen, desto mer explosiv och krampaktig kommer urladdningen i den omedelbara framtiden att bli, desto mer offer kommer att krävas, desto mer försvarslöst kommer proletariatet att stå mot fascismen” (se punkt 16 ovan).

Händelserna har bekräftat denna förutsägelse redan innan de nuvarande teserna hann publiceras.

Julidagarna [i Spanien] fördjupar och kompletterar lärdomarna från junidagarna i Frankrike med exempellös styrka. För andra gången på fem år har arbetarpartiernas koalition med den Radikala bourgeoisin fört revolutionen till avgrundens rand. Folkfronten är oförmögen att lösa en enda av de uppgifter som revolutionen ställer – eftersom alla dessa uppgifter kan reduceras till en enda, nämligen att krossa bourgeoisin – och omöjliggör därmed den borgerliga regimens existens och framkallar en fascistisk statskupp. Genom att lugna arbetarna och bönderna parlamentariska illusioner och förlama deras kampvilja, skapar Folkfronten gynnsamma villkor för fascismens seger. Politiken att förena sig med bourgeoisin måste proletariatet betala med årtal av nya plågor och uppoffringar, om inte årtionden av fascistisk terror.

Folkfrontsregeringen visar sin fullständiga otillräcklighet vid den mest avgörande tidpunkten. Den ena regeringskrisen följer på den andra eftersom de borgerliga Radikalerna är mer rädda för att beväpna arbetarna än för fascisterna. Inbördeskriget antar en långsam karaktär. Oavsett vilken omedelbar utgång det spanska inbördeskriget får, så riktar det ett dödligt slag mot Folkfronten i Frankrike och andra länder. Det måste hädanefter stå klart för varje fransk arbetare att blocket med Radikalerna innebär en juridisk förberedelse av en statskupp av den franska generalstaben under krigsminister Daladiers täckmantel.

Att administrativt upplösa de fascistiska gängen samtidigt som den borgerliga statsapparaten bibehålls är, som det spanska exemplet visar, en lögn och ett knep. Bara de beväpnade arbetarna kan göra motstånd mot fascismen. Proletariatet kan bara erövra makten med hjälp av ett väpnat uppror mot bourgeoisins statsapparat. Ett nödvändigt villkor för att kunna fullfölja det socialistiska programmet är att denna apparat krossas och ersätts med arbetar-, soldat- och bondesovjeter. Om inte dessa uppgifter genomförs, så har proletariatet och småborgerskapet ingen utväg ur misär och brist, och ingen möjlighet att undvika ett nytt krig.

Översättning: Offensiv-gruppen. Efterskriften översatt av Göran Källqvist, som även redigerat resten av texten.